

„Nowa Reforma“ wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt uroczystych.

Prenumerata wynosi:

W miejscu	rocznie	po półroczu	kwartalnie	miesięcznie
W Austro-Węgry, z przesyłką poczt.	32 kor.	16 kor.	8 kor.	2 kor. 70 h.
W Państwie Niemieckim	36 „	18 „	9 „	2 „
W Rosji, Francji, Anglii, Belgii, Szwajcarii, Turcji i inn. krajach	48 „	24 „	12 „	4 „

Odznaki numer (z ostatnich trzech dni) kosztuje 10 h., z przesyłką pocztową 12 h. — W Łowiczu w Biurze dzienników A. Olszowskiego ulica Kilińskiego 2 i Płonna, ul. Karła Ludwika 9, do nabycia po 12 h. Prenumeratę przyjmuje się tylko na cały miesiąc.

Liście z pieniędzmi i przekazy pieniężne na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się adresować franco do Administracji „N. Reformy“ w Krakowie. — Listów niefrankowanych nie przyjmuje się.

Recepty na naderżnięte Redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: „N. Reforma“ ul. Jagiellońska 10. Telefon Redakcji i Administracji Nr 41. — Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857 484.

NOWA REFORMA

Prenumeratę przyjmują:

Samiejsowa: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; mójsowa: administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafikarna w Ryku. — Agencja J. Hopasa i A. Salomonowej, plac Maryski 2. — Handel St. Karłowicza, Bukienko. — Handel Krotkowskiego, Rynek. — Handel J. Elzera, ul. Karmelicki 18. — Samiejsowa prenumeratę i ogłoszenia przyjmuje: Biura dzienników w Łowiczu Ludwik Płota, ul. Karła Ludwika 11, S. Sokółowski. — W Przemyslu Hesseles. — W Jarosławiu A. Amster. W Wiedniu pp. Hasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurt nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wiedniu). — A. Oppel, R. Mosse (także w Berlinie Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — Hermann Goldschmidt, M. Dukes Nachf., H. Schalek, J. Danneberg. — W Paryżu Société Matielle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Capmartin 61. Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje administracja, Kraków, Jagiellońska 10, za opłatą od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit) za pierwszy raz 30 h., za każdy następny raz po 10 h. — Wiedeńskie po 60 h. od wiersza za każdy raz. — Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza układ tabularny, cyfrowy, skomplikowany pierwszy raz 40 h., następny po 10 h. od wiersza. — Załączniki do „N. Reformy“ (prospekty, cyrkularse, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 3 kor. od 100 egz. dla samiejsowych, a 1 kor. od 100 egz. dla mójsoowych prenumeratowców. Należność należy naprzedz nadesłać pocztą.

Zachwiany kolos.

Kraków, 13 lutego.

Pierwsze starcia wojenne na wschodzie azjatyckim nastąpiły tak szybko, po zerwaniu stosunków dyplomatycznych między przeciwnikami, a rezultat ich był tak niespodziewany, przytem tak doniosły pod względem strategicznym, że opinie w Europie, która bardzo trzeźwo i chłodno zastanawiała się nad szansami Japonii, ogarnęło zdumienie, graniczące wprost z osłupieniem. Wprawdzie już poprzednio liczono się z możliwością, że przynajmniej na morzu okaze się pewna przewaga Japonii, nikt atoli nie przypuszczał, iż przewaga ta zaznaczy się od razu w sposób tak potężny i w części przynajmniej rozstrzygający. Dziś nawet przyjaciele i wielbicieli Rosji przyznają, że ciós, jaki jej zadał już mały, lecz śmiały przeciwnik, jest niezmiernie dotkliwy, i to nie tylko dla jej sił wojennych na morzu, lecz także, a nawet w większej jeszcze mierze, dla jej stanowiska mocarstwowego i jej powagi państwowej. Epitet: „kolos na glinianych nogach“, którym dawniej tak chętnie obdarzano Rosję, wykreślony już wprawdzie został ze słownika publicystyki politycznej, ponownie atoli przekonano się dzisiaj, że ten kolos, dominujący nad Europą, posiada dużo stron bardzo słabych. Spostrzeżenie to oddziało bardzo przyciągająco na tych, którzy w swoich kombinacjach politycznych opierali na taracie całą pewność siebie i daleko sięgające nadzieje. Aż nadto widoczne jest to dziś we Francji. Onegdajsze posiedzenie Izby francuskiej, odbywające się pod świeżym wrażeniem coraz nowych biobowch dla Rosji wieści ze wschodu Azji, zdradzało poniekąd nastroj ponury. I dziwić się temu nie można, jeżeli się zważy, z jakim przesadnym wprost zafascynaniem Francja współczesna spoglądała ku północnemu sprzymierzeńcowi, z jak serwilistyczną niemal nęgliwością prostowała dotychczas kręte ścieżki jego polityki, nieraz kosztem własnej powagi i własnych celów politycznych, a zawsze kosztem własnej kieszki. Wrażliwe i zmienne usposobienie Francuzów odczuło też to niepowodzenie Rosji niemniej bolesne, jak ona sama. Prasa francuska i dziś jeszcze „nadrabia minę“, lecz już podobno budzą się tam smutne refleksje na temat, jaką wartość może mieć dla Francji przymierze z mocarstwem, którego siły w najkrytyczniejszej chwili tak samo zawieść mogą, jak zawiodły obecnie na wschodzie Azji? I nie ulega już wątpliwości, że Rosja zmuszona będzie zdobyć się na energiczne wysiłki, jeżeli pragnie zrehabilitować się w opinii i odzyskać dawną swoją aureolę militarną potęgi.

To jedno stało się już jasnym, że pierwsze sukcesy Japonii naderły obecnej wojnie inny dla Rosji charakter, niż miała go w chwili zerwania układów. Dziś Rosja walczyć musi nie tylko o swoje terytoria wschodnio-azyjatyckie, nie tylko o hegemonię w tych stronach, lecz także o wzmocnienie silnie zachwianej powagi swojej w koncercie mocarstw. To zaś nasuwa już niemal pewność, że wojna będzie niesłychanie zacięta i potrwa dłużej, niż z początku przypuszczano.

Sukcesy japońskie wykazały także, jak nieobliczalni są dziś szanse wojny i jak srogo zmieć mogą rozmaite zaniechania i błędy u jednej ze stron walczących. Nie ulega bowiem wątpliwości, że Japonia tym okolicznościom głównie zawdzięcza pierwsze swoje sukcesy. Rosja nie spodziewała się tak nagłego wybuchu wojny, dyplomacja rosyjska zanadto widocznie ufala swoim sztukom i arkanom. moimna, że powiedzie się jej jeszcze na pewien czas odroczyć wybuch. Siły rosyjskie morskie nie tak łatwo zapewne byłyby uległy flocie

japońskiej, gdyby już wszystkie były zgromadzone na terenie walki. Tymczasem część rosyjskich okrętów wojennych znajduje się dopiero w drodze do Azji wschodniej — a ta część dziś wobec z gruntu zmienionej sytuacji nie wchodzi już w rachubę. Po ubezwładnieniu floty rosyjskiej w Porcie Artura, pływające do Azji wschodniej okręty rosyjskie muszą nawrócić na wody europejskie, jeśli nie mają stać się łatwą zdobyczą Japończyków. Fatalne to dla Rosji położenie jest zaś i pod innym jeszcze względem korzystne dla Japonii. Nabyte bowiem od Argentyny dwa olbrzymie krążowniki, których los był co najmniej wątpliwy, mogą obecnie śmiało i bezpiecznie dopłynąć do celu podróży i bardejziej jeszcze wzmocnić siły morskie japońskie.

Mylnem byłoby naturalnie, gdyby z dotychczasowych sukcesów japońskich chciano już wysnuwać horoskopy co do dalszego przebiegu wojny i ewentualnego jej rezultatu. Takiego znaczenia i wpływu przypisywać im nie można. Wojna rozstrzygnie się nie na morzu, lecz na lądzie, tam zaś Rosja rozwinąć może siły, znacznie przewyższające armię japońską, tam też przeniosł się obecnie punkt ciężkości operacji wojennych.

Z Warszawy donosi korespondent „Dziennika Pozańskiego“ pod datą 10 b. m.: „Ogłoszenie manifestu carskiego w Petersburgu, wbrew wszelkim zwyczajom, wbrew tradycji, która „nakazuje“ monarche rosyjskiemu ogłaszać manifest wojenny w Moskwie, na Kremlinie, po pobłogosławieniu na soborze tamtejszym, jest niespodzianką. Uderza także ten manifestu płacziwy raczej, niż w surmę bojową uderzający. Jakże są powody, że car nie posłuchał tradycji i nie pojechał do Moskwy? Niewiadomo. Powody jednak być muszą. Otóż wieści z Petersburga nałchudzają głoszą, że usposobienie umysłów w okolicy jest bardzo złe, że boją się rozruchów i że partya malkontentów, nawet socjalistów, otwierają głowę podnosi. Wieści tej na razie stwierdzić nie podobna. Druga pogłoska mówi, że należy każdej chwili oczekiwać zerwania stosunków dyplomatycznych z Anglią, z powodu jej zbyt sympatycznej postawy względem Japonii. Istotnie oburzenie na Anglię jest, o ile wieści, jeszcze większe, niż na Japonię. Wówczas dopiero ogłoszony będzie „tradycyjny“ manifest w Moskwie. I tej wieści na razie stwierdzić i sprawdzić nie podobna.

„Warszawa nie przedstawia żadnej zmiany fizjonomii. Tylko na giełdzie panuje ciągła panika — ciągle rosnąca, a ujawniająca się zupełną deprecyacją walorów i niechęcią do zawierania wszelkich umów. Przerwanie wszelkich stosunków handlowych ze wschodem jest dla przemysłu i handlu naszego wielką kłeską. „W ostatniej chwili dowiadują się, że gwardyjski pułk piechoty, konsystujący w Warszawie, a noszący miano: „Pułk Fryderyka Wilhelma“, stał „pruskim pułkiem“ zwany, otrzymał rozkaz natychmiastowego pogotowia wojennego i w ślad za tem wymarszu z przeznaczeniem na daleki wschód. Świadczyłoby to o niesłychanym zapotrzebowaniu, skoro pułki gwardyjskie, zwykle w ostateczności tylko na linię bojową posyłane, otrzymały podobne przeznaczenie.

„Słowem, sytuacja ogólna jest tak groźna, jak tego nie przypuszczano jeszcze przed dwoma dniami, nawet po ogłoszeniu zerwania stosunków dyplomatycznych z Japonią.“

Sytuacja na polu walki.

Sytuacja na terenie lądowym dziś tak się przedstawia: Zabezpieczwszy się przed ewentualnymi przeszkodami ze strony floty rosyjskiej, Japonia przerzuca dziś zupełnie swobodnie swoją armię lądową na Koreę. — I tutaj znów okazuje się, że podczas gdy Rosja ludziła się jeszcze nadzieją odroczenia wojny, rząd japoński przygotował się do niej aż do ostatniego kresu możliwości. W kołach wojskowych europejskich przypuszczano, że pierwsze znaczniejsze oddziały japońskie wyładować mogły w Korei najwcześniej w dwa lub trzy tygodnie po wypowiedzeniu wojny. Tymczasem dziś już, w kilka dni po zerwaniu układów, ma Japonia na Korei armię składającą się z trzech dywizji, a więc w sile około 40.000 głów, które z dnia na dzień pomnażają się nowymi transportami. Stolica Korei, Seul, jest już w ich rękach i będzie prawdopodobnie podstawą dalszych ich operacji lądowych. Pierwotnie, jak się zdaje, zamierzano jako punkt wyjścia dla armii lądowej na Korei obrać położone na jej południowym wybrzeżu Mazampho. Ponieważ jednakże port ten oddalony jest od Seulu o 300 kilometrów, skierowano teraz po ubezwładnieniu eskadry rosyjskiej w Porcie Artura, transporty wojska ku koreańskiemu portom północnym, mianowicie do portu Wuzan czyli Ganzan na północno-wschodnim wybrzeżu Korei. Ponieważ zaś w tę stronę zmierzają podobno także przednia straż armii rosyjskiej, więc tam spodziewają się ogólnie pierwszych starć. Będą one miały atoli tylko charakter potyczkowy, gdyż w każdym razie upływie jeszcze co najmniej tydzień czasu, zanim zgromadzą się tam z obu stron znaczniejsze siły. Genzan oddalony jest od rzeki Jalu blisko o 180 kilometrów.

Los kampanii w najbliższym jż czasie zależy będzie w niemałej mierze od tego, czy druga eskadra rosyjska, uwieczona dotychczas przez lody we Władywostoku, wystąpi otwarcie do walki. Według ostatnich depesz, specyjalnie na ten cel skonstruowane statki przełamały już lody, aby umożliwić flocie rosyjskiej wyjazd na pełne morze. To atoli jeszcze nie daje pewności, czy pokusi się ona rzeczywiście o przeszkodzenie japońskim transportom wojskowym.

Japończycy na Korei znaleźli już teren do brzo przygotowany. Bawili tam już przed zerwaniem układów całe masy oficerów japońskich, którzy zbadałi cały teren, tak, że dziś armia japońska postępować tam może, jak we własnym kraju.

W niezmiernie trudnym położeniu znajduje się natomiast z tej samej przyczyny armia rosyjska nad rzeką Jalu. Donoszą bowiem, że Japończycy usunęli z tych stron wszelkie zapasy żywności, tak, że zaprowiantowanie wojsk rosyjskich na miejscu stało się niemal niemożliwym. Potwierdzają się zaś wiadomości o zbурzeniu mostu kolejowego na tyłach armii rosyjskiej, dokonaniem — jak piszą — przez Chunguzow, lecz pod kierownictwem oficerów japońskich — wskazuje, że daleko sięgają niewiedzialne nici japońskich wpływów i znakomicie zorganizowanej ich służby wywiadowczej. Ogromne zaniepokojenie wywołało zaś w Petersburgu doniesienie, że wzdłuż kolei mandzurskiej pojawiają się coraz silniejsze oddziały chińskie, „bokserów“.

A jakkolwiek podawana przez niektóre źródła liczba sił tych oddziałów — mają one już liczyć do 200.000 głów — jest najwidoczniej przesadna, to grożące z tej strony dla Rosji niebezpieczeństwo lekceważyć nie można.

Dla Rosji los kampanii zawisł najzupełniej od kolei syberyjskiej i kolei mandzurskich. — Nie dziw więc, że stara się już je udoskonalić i obecnie celem skrócenia drogi kładą szyny na lodzie jeziora Bajkalskiego, lecz podobno braknie dostatecznej ilości progów.

Japonii sprzyjały dotychczas dwie okoliczności: szczęście i ciche poparcie ze strony Anglii. Faktem podobno jest, że atak japoński na Port Artura miał jedynie na celu powstrzymanie floty rosyjskiej od przeszkodzenia wyładowania wojsk japońskich w Czemulpo. Admiralicja japońska sama podobno nie spodziewała się, że ten atak takie straty wyrządzi flocie rosyjskiej i zupełnie ją ubezwładni. Z drugiej znowu strony dywersja ta była możliwa jedynie przez to, że Anglia otwierała dla floty japońskiej dzierżawiony od Chin port Weibajwej, położony naprzeciwko Portu Artura, a oddalony od niego zaledwie o mil kilkanaście. Flota japońska uzyskała przez to doskonałą podstawę operacyjną. Fakt ten wywołał w Rosji ogromne wzburzenie, prasa rosyjska uważa tę przysługę angielską za naruszenie neutralności, a podobno i rząd rosyjski protestował już przeciwko temu w Londynie.

W dalszym przebiegu kampanii ogromne wprost znaczenie mieć będzie dla Japonii stanowisko, jakie zajmą Chiny. Mocarstwa europejskie, a także Unia amerykańska, związane z Chinami rozlicznymi interesami, usiłują, jak wiadomo, zmusić rządowe Chiny do zachowania ścisłej neutralności i to zapewne da się też osiągnąć. Wiadomo atoli, jak słaba jest władza chińska wobec elementarnych porywów ludności. Łatwo więc możliwa jest rzecz, że mimo urzędowej neutralności państwa, tłumy Chińczyków popieją do Mandzuryi i tam zapagną wyrzucić zemsta za wszystkie ostatnie najazdy i upokorzenia. Zdaje się też, że Japonia pragnie wywołać ruch taki. Jak bowiem donoszą, emisariusze japońscy już rozrzucają w Pekinie i w innych miastach chińskich pisma, opisujące przesadne zwycięstwa japońskie.

Znamenny zwrot.

W sprawie uzupełniających wyborów, mających odbyć z powodu jesiennej secesji ruskich posłów z galicyjskiego Sejmu, rozpoczęła się w prasie ruskiej ożywiona dyskusja. Początek do niej dali secesyoniści ruscy, ogłaszając manifest z energicznym przypomnieniem powziętej przed secesją uchwały, że ustępują z Sejmu pod tym jedynie warunkiem, iż wszyscy bez wyjątku... ponownie będą wybrani.

Na temat tego istotnie nadzwyczaj ciekawego, a dla samych „borców“ nader charakterystycznego i wygodnego zarazem warunku, napisał „Hałyczanin“, że stosowanie się do niego nie ma racji, a nawet jest wprost niemożliwe, ponieważ trudno wymagać od wyborców np. brodzików, aby ponownie głosy swoje oddali temsamemu p. Barwińskiemu, którego na ostatnim jego sejmiku relacyjnym — obrzucali jajami... A przecież poseł Barwiński także wziął udział w secesji, a więc i do niego także stosuje się żądanie grona secesyjonistów. Narodowo-demokratyczne „Dziło“ uznało naturalnie ten rzeczywisty ciężki zarzut swego antagonisty za „kirylenie“ mostkołofów i zadowolilo się powtórzeniem poselskiego manifestu, nie usiłując nawet pogłębić zawartej w nim argumentacji, zapewne dlatego, że samo o bezskuteczności takich usiłowań było przekonane...

Na tem przez czas jakiś przerwano dyskusję. Dopiero obecnie przyniósł „Hałyczanin“

wprost sensacyjny artykuł, będący — jak redakcja na wstępie oświadcza — listem „jednego z lwowskich patriotów ruskich, należących do t. zw. narodo-demokratycznej partji“.

Zawarte w tym liście rewelacje „narodowo-demokratycznego patrioty“ rzucają istotnie ciekawe światło na toczące się za kulisami machinacje przedwyborcze ruskich secesyjonistów.

I tak, w dniach 20 i 21 stycznia b. r. odbyli oni tajną naradę w hotelu Stadtmueller w Łowiczu, a skutkiem tej narady wkrótce później polski centralny komitet wyborczy zatwierdził miał kandydatury drów Oleśnickiego i Korola, obiecując równocześnie zatwierdzić w niedalekiej przyszłości kandydatury wszystkich innych secesyjonistów, z wyjątkiem ks. Bohaczewskiego. Przeciwnikami ostatniego mają być marszałek hr. Bądeni i namiestnik hr. Potocki, a także metropolita hr. Szczępski, tudzież wybitniejsi członkowie dawnego sejmowego klubu ruskiego. — Przeciwnik ks. Bohaczewskiemu wysunął podobno kandydaturę dolinajskiego inspektora szkolnego p. Bazylego Nawrockiego.

W ten sposób ruscy posłowie secesyoniści pozbyli się na jednej „tajnej“ naradzie zasadniczej swojej cechy — mianowicie opozycyjności przeciw Sejmowi za wszelką cenę i wśród wszelkich warunków. Trudno bowiem teraz za opozycyjnych uważać takich kandydatów, których zarwiarda, a więc i popierał będzie — polski centralny komitet wyborczy. Nie dość na tem; niedawni secesyoniści zagołdnieci do tego stopnia, że — jak ten sam narodowo-demokratyczny patriota donosi — wysłali oni do namiestnika deputację, złożoną z drów Korola, Oleśnickiego i Mogilnickiego, która miała błagać naczelnika rządu krajowego o przebaczenie dla ostatniego secesyjonisty, ks. Bohaczewskiego. „Rozmawiając nad interwencją tej deputacji — czytamy dalej w owym liście — nie możemy pogodzić poselskiej opozycji z ewentualną przychylnością namiestnika, a tem mniej uwierzyć, żeby secesja i złożenie mandatów, oparte na takiej opozycji, mogły się odbyć bez współudziału tych potentatów, u których deputacja... posłów szuka teraz opieki przy zbliżających się wyborach“.

Jeżeli ta rewelacja owego „narodowo-demokratycznego patrioty“ zgadza się z rzeczywistością, to stwierdzić należy, że polityka polsko-ruska weszła w nową fazę, podobną do tej, którą już raz przed laty tryznanstu proklamował w Sejmie poseł Romanczuk z natchnienia Kazimierza hr. Bądeniego. Fazę tę nazwano wówczas „Nową erą“, a bankructwo, jakie wkrótce po tem ją spotkało, jest powszechnie znane.

Obecnie zatem mieliśmyby do czynienia z „erą“, że tak powiemy „odnowioną“. Na czem ona polega? Jakże są jej warunki i jakie obopolne koncesje, któreby wogóle umożliwiły poważną na jej temat dyskusję? O koncesjach ze strony polskiej daje pewne pojęcie fakt zatwierdzenia i aprobowania kandydatury ruskich secesyjonistów. Co się zaś tyczy ustępstw ze strony przeciwnów, to w tym samym zmienionym liście znajdujemy tylko jeden wierny szczegół, który mógłby w tym względzie za pewną wskazówkę posłużyć. Czytamy tam mianowicie, że jeszcze w ciągu ostatniej sesji jeden z najpoważniejszych posłów ruskich oświadczył, iż w przyszłości koledzy jego pójdą razem z większością sejmową we wszystkich sprawach natury ekonomicznej.

Józef Gład.

Oporni.

Powieść współczesna.

14 (ciąg dalszy)

Prócz wachmistrza, wszyscy uśmiechnęli się z zadowolenia, a porucznik zawołał pełen animuszu:

— Mam już buntowników! Prowadź nas! Nagroda nie minie ciebie.

— Ależ wasze błagorodie, teraz, na wiosnę, po roztopach zimowych przejście zalane, chłuba ptak przeleci przez Zaczarowane Błoto.

— Cóżś powiedział, bydlę jakieś, — grzmiał porucznik — że przejście jest, to ty psi synu będziesz sobie żarty stroić ze mnie, porucznika? A wiesz, że za to każe cię odcwizywać kozakom. Nauczę ja ciebie!

Wójt skłonił się czapką niemal do nóg porucznika i rzekł spokojnie:

— Wasze błagorodie pytał, czy jest przejście, i ono jest, ale tylko w czasie suszy lub mrozów.

— Ach, ty padlec, kręcisz teraz, bo zląkłeś się nahańców.

— Kłnę się Bogiem, że podczas suszy i mrozu przejście można.

— A gdzież się podzieli buntownicy? co?

— Nie wiem.

— Toż skrzydeł nie mieli, balona nie dostali — uśmiechnął się rad ze siebie.

Głosnym uśmiechem zawtórował mu podporucznik i zwrócił się do popa:

— Ot, pięknie powiedziano, a ten balon jest pyszny, co batiuszka?

Do stojących podszedł podoficer kozacki i salutował.

— Co powiesz? — zawołał porucznik.

— Wasze błagorodie, tu nad tem błotem gromada ludzi miała postój tej nocy. Trawa słotczona, legowiska świeże, okruszyn chleba, skrupy jaj i szmatę znaleźliśmy.

Wyjął z kieszeni kawałek zbrudzonego płótna.

— Dobrze... Wszystko to widziałem, jak tylko przyjechałem — mówił porucznik, wychodząc z tej zasady, iż przelazony musi wiedzieć wszędzie lepiej i dokładniej, aniżeli podwładny. — Twoja rzecz wyszukać bród i mnisz go znaleźć.

— Wedle rozkazu, wasze błagorodie, — i salutowawszy, odszedł.

— Słyszaleś wójtce, — zwrócił się porucznik, — oni tu nocowali, cóż ty na to?

— Może i nocowali, nie wiem.

— Tu niema może, kiedy ja mówię, — zawołał groźnie, — twoja w tem głowa dowiedzieć się gdzie poszli.

— Zrobić wszystko według rozkazu.

Porucznik namyślał się chwilę i nagle spytał:

— Którędy szli te psie syny? co wójtce?

— Nie wiem wasze błagorodie.

Do porucznika podszedł paroch:

— Ci wszyscy ludzie, naprawdę oporni uci, byli w Ciośnie, a dowiedziawszy się o strażnikach nieekali że wsi polami do lasu.

Wójt słysząc te słowa, spojrział nienawistnie na popa, lecz natychmiast przybrał zwykły wyraz twarzy.

— Aha, to Ciosna kryła przestępców, a ty wójtce wiedziałeś o tem?

— Nic nie wiem, nie słyszałem.

— No dobra wójtce, — uśmiechnął się złośliwie, — porachuję się z tobą później, a teraz won!

Sam podszedł do gromady chłopów i przemówił:

— Wczoraj byli u was we wsi „przestępcy, oporni uci, którzy wbrew akazom Najjaśniejszemu, igną do odszczepieństwa i samowolnie nie tylko opuszczają miejsce zamieszkania, ale jak brodiągi włóczą się po kraju szerząc swe wstrętne błędy i bezprawnie przekraczają granice. Czy wiecie wy, że współwinni ukrywania przestępcy ulega tej samej karze, co przestępca, a więc tura, baty, Sybir. Doniosę o tem wyższej władzy i zapewniam was, że surowo zostaniecie wszyscy bez wyjątku ukarani.

Odetchnął i spojrzął na chłopów, jakie wrażenie zrobiła jego mowa. Ci z chłopów, którzy ugłosili pielgrzymów, na razie pobledli, ale gdy porucznik powiedział, iż wszyscy w Ciośnie poniosą karę bez wyjątku, uspokoił się i na równi z innymi, obojętnie, w milczeniu słuchali przemówienia.

Porucznik tę ich obojętność przypisał przeobrażeniu i mówił:

— Mam jednak litość nad waszymi dziećmi i żonami i dam wam sposób uniknięcia kary.

Wiem, że przestępcy znaleźli ukryty bród przez te moczary i przejdę ci później moi kozacy odkryją go, lecz jeśli ktokolwiek z was pokaże mi ten bród, pomogę do schwywania winnych, abym was nie tracił, daję wam oficerskie słowo, że cała wies uniknie kary, a ten prawy sługa i poddany Najjaśniejszego Pana otrzyma

zaraz odemnie dziesięć rubli, prócz tego przedstawię go do wyższej nagrody. Zrozumieście, co? Wprawdzie chłop ledwie nie ledwie domyślił się o czem mówił, rozumiejąc poszczególne słowa, ale mrunknął razem:

— Rozumiemy.

Batiuszka, który lepiej od porucznika znał lud i wiedział, jak mało rozumieją rosyjski język, poprosił porucznika o pozwolenie wyłomnienia chłopom jego przemowy.

— Jakże to może być, aby nasi poddani, prawosławni, nie rozumieli po rosyjsku? — oburzył się — a jednak wy, batiuszka, tu siedzicie, uczycie ich!

— Niecały rok, wasze błagorodie, a to uparty i ciemny naród.

— No, no, tegom się nie spodziewałem i naczalstwo uwiadomię... Hm... przemówcie do nich ich podłą gwarą.

Paroch począł wlosćian przekonywać w polskim języku, jak koniecznem i zbawieniem dla wszystkich mieszkańców Ciosny jest wskazanie brodu. Jak bardzo zastępał się tem rządowi i cesarzowi, jak to wpłynie na moralność opornych i t. p. Nie tylko przetłumaczył słowa oficera, dodał od siebie coś o Bogu, o karze piekielnej, jaskrawo odmalował okrutne następstwa kary wojskowej i wspomniął o znanych sobie z opowiadania okrucieństwach z postoju kozaków przed dwudziestu laty.

Chłopi słuchali spokojnie, lecz na wszystkie nalegania parocha odpowiadali jednoznacznie:

— Nie wiemy o żadnym przejściu.

Ten ich upór pchnął nie tylko z religijnych i moralnych pobudek, ale wszyscy wiedzieli, że tam, na wyspie wśród Zaczarowanego Błota,

znajdują się ich bliscy, a odkrycie sprowadziłoby tam sroższą karę na Ciosnę.

Milczeli.

Porucznik kozacki domyślił się, iż namowy popa pozostały bez skutku, skoczył ku chłopom:

— Ach, wy bydlę, łajdaki, psie syny, padlecyl... Wszyscy warci jesteście katami!... Stać tutaj na miejscu, póki brodu nie znajdzie. Znow kazał zwołać kozaków, gdyż wstyd mu było wrócić do miasta, do essauy, bez łupu, bez więźniów.

— Hej, dzieci! — zawołał — kto z was do stanie się tam, znajdzie przestępców, dziesięć rubli i przedstawię do awansu... Do roboty, dzieci!

Kozacy zbiegli się, a śmielsi rozebrali się do naga i znikli w trzcinach nadbrzeżnych.

Chłopi z niepokojem i obawą śledzili ich czynności, a świadomi przejścia pobledli, widząc dwóch kozaków, wchodzących tuż w pobliż przejścia.

Michał Siekierski, którego żona i córka wybrały się z tą kompanią, szepnął do towarzysza:

— Już po nich... znajda — i pot zimny zaparł mu się na twarzy.

— Milcz, bo posłyszają — syknął sąsiad.

Nagle z głębi błota wrzasnął kozak:

— Mam ślad!

— Chwat z ciebie! — krzyknął porucznik i zwrócił się do chłopów — a co wy psy, swolocz, padlecyl... słyszyście, jest przejście!

Inni kozacy, posłyszawszy o znalezieniu śladu, rzucili się w tę stronę.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Tak przedstawia się stan rzeczy na podstawie jedynych dotąd w publicystyce ruskiej informacji „Halyczanina”. Należy je niewątpliwie brać „cum grano salis”, choćby dlatego, że z całego szeregu najważniejszych kwestyj spornych nie znajdujemy w nich nawet śladu, a co więcej stają z niemi w jawnej sprzeczności. I tak nie można się z tych rewelacji nawet domyślić, jakie miejsce zajmuje w tej nowej koncepcji problem gimnazjum ruskiego w Stanisławowie, z którego właśnie wypłynęła owa ostatnia kropka, przepiękająca czarę „cierpień niełitościwie krzywdzonych Rusinów”. — Dalej w zupełnej sprzeczności z zapowiedzią solidaryzowania się Rusinów z polską większością w sprawach ekonomicznych, stoi fakt, że przecież na najbliższej sesji sejmowej — zdaniem posła Mernuciowa — powróci na stół ustawa o biurach pośrednictwa pracy w postaci rządowego przedłożenia, tudzież projekt ustawy o włościach rentowych. Wiadomo zaś, że obie te ustawy są dla Rusinów tem, czem są czerwoną płaszczyznę torowisk dla rozdrążnionych byków... Przeciwni nim usiłowali oni, zresztą bezskutecznie, zmobilizować lud ruski, z ich powodu pragnęli steryzować większość sejmową setkami prawdziwych i sfingowanych podpisów chłopskich, położonych na ośmieszających i protestach. Czyżby teraz wszystko miało pójść w niepamięć? Czyżby w ciągu czterech miesięcy socjalno-ekonomiczno-polityczne poglądy ruskich polityków zmieniły się tak zasadniczo, że teraz zgadzali się na to, co jeszcze tak niedawno przypisywano im o zupełną utratę politycznej przytomności?

Na podstawie enuncjacji „Halyczanina” nie sposób na to wszystko odpowiedzieć, chociaż kwestye te są tak ważne, że bez poprzedniego poznania sposobu ich załatwienia niepodobna mówić poważnie o jakimkolwiek polsko-ruskim kompromisie. Co najwyżej, można te enuncjacje uważać za objaw znamiennej, ugodowej zwrota, jaki się w dziedzinie polityki polsko-ruskiej dokonał lub dokonywa, nie dojrzały jednak jeszcze do znaczenia faktu. Dlatego — czekajmy!...

K. S.

Później nastąpił podział Japonii na dwa państwa, w których rządziło możnowładztwo i panowało się zupełnie na wiatr europejskich fundatorów i „raubritterów”. W czasie owej anarchii przybyli w r. 1849 do Japonii Jenczi i już w r. 1852 zgromadzili około siebie 600.000 nawróconych.

Ku końcowi XVI wieku dzięki dzielności przywódcy wojak, Hideojosiemu, połączyła się znowu Japonia. Ale niestety tak swany „szogunat” istniał dalej sprawowany tylko przez inne rody. I stała się dalsza rzecz. Uczeń zaczęli na podstawie kronik dowodzić Indowi, że panem kraju jest cesarz, który żyje w zapomnieniu i uobóstwie w Kłoto. Lud zaczął swracać się do dynastji. I nareszcie w ubiegłym wieku rodzina panująca odzyskała zupełnie swoje prawa. Gdy na tronie zasiadł rządzący obecnie „miko” Mutsuhito, ostatni „szogun” Kaiki, który do dziś dnia żyje, arszel się swego urzędu i swej władzy, a „miko” wydał dnia 7 grudnia 1867 r. manifest ogłaszający, że cesarz bierze cały rząd w swoje ręce.

Mutsuhito przeleżał dwór do Jedo, które odtąd nazywa się Tokio. I rozpoczęła się praca prawdziwie cywilizacyjna, która w 35 latach wyniosła Japonię na takie wyżyny. Tę najwspanialszą dobę dziejów Japonii pomijamy obecnie, powracając bowiem do niej będziemy jeszcze przy rozmaitych sposobnościach.

Kronika.

Kraków, 12 lutego.

Dodatek powieściowy. Do dzisiejszego numeru dołączamy artykuł 14 dodatku powieściowego p. t. „Bismarcka” Bolesława.

Zarząd Muzeum Narodowego podje do wiadomości, że zbiory monet muzeum hr. Emeryka Caspińskiego w roku bieżącym będą dostępne dla ogółu.

Z kół nauczycielskich szkół wyższych w Krakowie. Ważne zgromadzenie członków odbędzie się w sobotę dnia 13 b. m. o godzinie 6 wieczorem w Collegium novum. Na porządku dziennym: sprawozdania i wybory; referat dra A. Kurpiewicza „Obowiązkowa nauka języka ruskiego w polskich szkołach średnich”.

Wiadomości osobiste. Profesor uniwersytetu Jagiellońskiego, dr Kazimierz Morawski, otrzymał tytuł radcy dworu.

Miejskie szkoły przemysłowe. Wczoraj obradował wydział miejskich szkół przemysłowych pod przewodnictwem prezesa p. J. Friedla. Uchwalono zakupić na 1000 koron przybory do szkół przemysłowych i zająć się opracowaniem planu administracyjnego funduszy tych szkół.

Posiedzenie Izby handlowej w Krakowie odbędzie się 16 b. m. o godz. 4 po południu.

Z teatru miejskiego pisać nam: Obyła się dzisiaj popołudniowa generalna próba z 3-ech akt. komedji Oktawiana Mirbeau „Interes przedewszystkiem” (Les affaires avant les affaires). W sztuce tej główną rolę odegrał pp.: Zelterowicz (Ludwig Lech), Sobiesław, Mielewski, Leszczyński, Jedynak, Frybortowicz, Walowski, Zawierski; pp.: Wojska, Mroczkowska, Górka, Olechowska i inni. Reżyserję prowadził Walowski.

Program poniedziałkowego koncertu Van Dycka zapowiada następujące utwory: Arya z opery Méhula „Józef w Egipcie”, trzy arie z oper Wagnera z towarzyszeniem orkiestry, oraz utwory Schumann i Huberhoffa przy akompaniamencie fortepianu, który objął profesor konserwatorium lwowski p. Franciszek Neuhäuser, znany we Lwowie znakomity pianista i słynny akompaniator. W wielce interesującym tym koncercie weźmie też udział orkiestra 13 p. pod dyrekcją kapelmistrza Hecka, która wykona uverture do opery Méhula „Les deux aveugles de Tolède”, Wagnera fragment z opery „Rheingold” i Biseta suitę.

Z teatru ludowego komunikują nam: Artysty teatru ludowego odegrają w sobotę i w niedziele wieczorem „Porwanie Sabinek” Schoenhana, w którym wystąpią panie: Winarska, Wlowska, Muszyńska i Stenawska, oraz pp.: Czerwikowski, Stenawski, Cholewicki, Ellegel, Karliński, Winarski i Ostrowski. W niedziele po południu odegrana zostanie komedja w 2 aktach J. W. Wdowiślewskiego p. t.: „Takich więcej” i wodevil „Spotkanie”, w którym rolę Jolii objęła pani Filiegłowa. — Raportem przesyłając tygodniak składają „Pan Jowialski” i „Królowa przedmieścia” z p. Delaką w roli tytułowej.

Zapomogi dla powodzi. Wczoraj odbył posiedzenie komitetu powodzi Rady miasta, pod przewodnictwem i wiceprezesa dra J. Lea. Po odcytnianiu protokołu z poprzedniego posiedzenia, przedstawił referent dr Sikorski pismo, nadesłane do komitetu w tej sprawie i stan funduszu przeznaczonych na zapomogi i bezprocentowe pożyczki. Na podanie komitetu o dalsze działanie, Wydział krajowy odpowiedział przychylnie, donosząc, że z funduszu, przez Sejm przeznaczonych, dokłada jeszcze do poprzednio poślanej kwoty sumę 20.000 koron na pożyczki bezprocentowe, spłacalne pożyczką z r. 1906 przez 10 lat rocznymi ratami. Należniwstwo zaś odpowiedziało, że na razie nie może udzielić komitetowi żadnych dalszych zasiłków, ale że na wiosnę ma zamiar rozpocząć w okolicach Krakowa roboty publiczne, przy których wiele ubogich ludzi znajdzie zarobek. Dalej odczytano pismo komitetu właścicieli realności z podziękowaniem za akcję ratunkową dla Rady miasta, prezydium, delegatów, którzy w tej sprawie jeździli do Wiednia, dla zastrzeżeń komitetu powodziowego, oraz dla referenta. Komitet pisma powyższe uchwały odczytał na posiedzeniu Rady miasta, na którym złożono zostanie sprawozdanie z ogólnej akcji na rzecz powodzi.

Dalej przysłał komitet z reszty zapasów kasowych 16 właścicieli realności w Krakowie 5260 koron zapomogi i 6 kupcom i przemysłowcom 1350 koron, 19 osobom prywatnym 1245 koron, razem 41 osobom 8455 koron zapomogi. Oprócz tego przysłało 5 właścicieli realności jako bezprocentową pożyczkę 7800 koron. Ogółem otrzymano do dnia 11 lutego br. 91 właścicieli realn. kwotę 51.300 koron, 122 kupców i przemysłowców kwotę 13.971 koron, 955 osób prywatnych i drobnych realnościów 22.859 koron, 197 osób z grona urzędników i służby 5382 koron, razem udzielono 1367 osobom 93.522 koron, co wyniosło razem z poniesionymi kosztami administracyjnymi i rzeczowymi w kwocie 24.322 koron, oraz z udzielonymi pożyczkami bezprocentowymi w kwocie 38.300 koron, ogólną sumę 152.254 koron.

Na następne posiedzenie komitetu rozstrzygnięta będą podania 34 właścicieli realności namłojskowych, jednak do Krakowa przynależnych, o pożyczki i zapomogi.

Oznat w wielkim stylu. Właż nowe wycho-

jemniejsze Antoniego Juliana Poświatowskiego. — Oprócz wielu oszust, które popełnił Poświatowski na szkodę różnych latwiarznych osób, okazało się, że przekaz ten w Jekaterynosławiu podjął w ubiegłym roku na fałszywe pełnomocnictwo w jednym z banków kwotę 14.000 rubli. Z kwotą tą miał jechać Poświatowski do Afryki na polowanie na lwy i słonie, albowiem ponysłowy ten gentelman miał zamiar handlować kością słoniową.

Z kroniki polnej. Policya aresztowała wczoraj w Krakowie niejakiego Jakuba Kota za kradzież złotego łańcuszka. Mianowicie przed paru dniami służący w rezerwie obywatelskiej, Teodor Kimoń, dał Kotowi kamizelkę do czyszczenia, lecz zapomnieli od kamizelki odjąć złoty łańcuszek wartości przeszło 150 koron. Kot kamizelkę ładnie wyuczył, lecz łańcuszek sobie zatrzymał i zastawił go w prywatnym lombardzie przy ulicy Wiśniej na 40 koron i z kwotą tą uciekł z Krakowa. Wczoraj wrócił Kot do Krakowa przebrałszy się w mundur i został przez aresztowany. W policyi tłumaczył się Kot, że łańcuszek znalazł na sobochach resuray.

Kochający się bracia. Franciszek i Józef Kaszubowie, dwaj rodzeń bracia, mieszkali z swymi rodzinami w jednej chałupie w Olszynie. Chałupę tę spalił im po połowie ojciec ich, — lecz takie wspólne używanie domu i dobytek rolnego było powodem niezgody między braćmi, która wnet zmieniła się w nienawiść. Powodowany tą nienawiścią Franciszek Kaszuba, rzucił się raz na brata z siekierą i ciężko go poranił, a gdy za to otrzymał karę kilkumiesięcznego więzienia, zapisał się jeszcze większą nienawiścią ku bratu Józefowi i odgryzał się, że go spali. Istotnie wieczór dnia 26 lipca ubiegłego roku wybuchł pożar w chałupie Kaszubów, a ofiarą ognia padł dach domu, oraz pracujący się ściany tegoż, tak, że brat Józef Kaszuba poniósł stratę w wysokości 400 koron.

Gdy opinia wsi jednomyślnie wskazywała Franciszka Kaszubę, jako sprawcę ognia, został on aresztowany, a dalszej nawiązał na ławie oskarżonych przed sądem przysięgłych, obwiniony o sbrodnictwo podpalenia a § 166 k. k.

Rozprawie przewodniczył radca sądu krajowego p. Turowiec, oskarżał zastępcą prokuratora dr Pawłowski, obwinionego bronił dr L. Filimowski.

Oskarżony zapierał się, jakoby był sprawcą pożaru, szesnastu jednak świadków było bardzo obciążających dla obwinionego, a śledztwo i rozprawa dalszejsza dostarczą poszaki, bardzo się przeciw oskarżonemu zwracających.

Po przeprowadzonej rozprawie sędziowie przysięgli zatwierdzili pytanie w kierunku sbrodnictwa podpalenia, a trybunał skazał obwinionego Franciszka Kaszubę na 5 lat ciężkiego więzienia z postem co miesiąc. Skazany wyrok przyjął.

Z ulicy Bógatej pisać nam: Nie wiadomo do kogo właściciel należał, udają się mieszkańcy ulicy Bógatej i Stachowskiego tą drogą o pomoc. Często krzyki i niepokój budzą mieszkańców, a dla wracających późno są to ulice bardzo niebezpieczne. Niedawno pokłóto się pewnego kapca, a policyjanci nie było widać. Właśnie tu, w takich niebezpiecznych ulicach, powinien stać stały posterunek. — Ulica nazywa się „Bogata”, a jest ciemna i nieoświetlona, ośmiela to przyszykować do napadów. Prosimy władze o zarządzenie oświecenia.

Otwarcie Czytelnicy ludowej. Pisać nam: Dnia 10 bm. odbyło się w Szeszowej uroczyste otwarcie czytelnicy ludowej przy Kościele akademickim Tow. „Sokoły ludowej” z Krakowa. W sali, ozdobionej sztandarami, przeszło 100 zebranych włościan z przysięgłą orkiestrą, która wykonała uroczyste słowa miłości Ojczyzny, głoszonej przez młodych przyjaźnieli ludu. Z miejscowej inteligencji nikt na otwarcie nie przybył. Po wybraniu zarządu, w skład którego, prócz dra Grzybickiego (prezesa), weszli sami włościanie i po odśpiewaniu kilku pieśni patriotycznych rozeszli się włościanie do domów. Za miesiąc powstanie tu Koło włościańskie Tow. „Sokoły ludowej”, które będzie stało się oświaty w sąpach okolicy nadwładniał skiej.

Wściekły pies pokąsał w Stryju 6 osób. Pasażerowie wrócić podlegają zdążający do Stanisławowa.

Z obawy przed wojną. Z Podwołoczysk donoszą do „Wienu Nowego”, iż onegdaj między goziną 10 a 11 przed południem przejechało z 15 kosaków na terytorium austriackie. Do granicy rosyjskiej ścigali ich zanderami rosyjscy. Kosacy udali się w kierunku Skatarni.

Uwzględnienie majora. Ze Stanisławowa donoszą do „Dziennika Polskiego”, że aresztowany tam majora obrony krajowej, Włodkowskiego, i oddawany pod eskortą do więzienia garnizonowego w Wiedniu. Jako przyczynę podają jedni szpiegostwo, inni utrzymują, że aresztowanie to stoi w związku ze sprawą audytora Hekajki.

Zatwierdzenie wyborów. „Wiener Ztg” ogłasza: Minister handlu zatwierdził ponownie wybór Jakuba Piepsza Poratyskiego na prezydenta i Karola Sasjara na wiceprez. Izby handlowej w Lwowie, oraz Łasara Blocha na prezydenta i Michała Kulaka na wiceprezesa Izby handlowej w Brodach.

Zmarli. W Lubaczowie zmarł dr Włodzisław Załoziecki, kandydat adwokacki, przeżywał lat 31.

Ze świata.

Cesar austriacki wa się już zupełnie dobrze. Bóla prawie zupełnie nie ma. Noc przespał spokojnie. Rano przyjął cesarza na podłuchaniu dra Koerbera, a nadto rektorów politechniki z Wiednia, Lwowa, Gracji, Pragi i Berna, którzy podziękowali za udzielenie im tytułu „rector magnificus”.

Pomnik Dygalskiego. Główny przyjaciel zmarłego pisarza postanowiło własnym kosztem wystawić mu pomnik w Ojowiu. W miejscowości, o której Dygalski z taką zawsze serdecznością odzywał się w swoich powieściach. Pomnik w kształcie piramidy z marmuru klekocznego opierał się na ośmiu kolumnach, tak, aby razem z nią tworzył całość harmonijną. Oprócz odpowiedniego napisu, na piramidzie umieszczono będzie brązowe popiersie niedołężanego pisarza. Wykonanie pomnika powierzone artyście-rzeźbiarzowi Czesławowi Makowskiemu. Odsłonięcie pomnika odbył się na początku lipca.

Cenzura w Warszawie a wojna rosyjsko-japońska. Z Warszawy donoszą: Jak dalece cenzura do ostatniej chwili chodziła o tajność właścicieli faktu wybuchu wojny, dowodzi fakt taki: „Kuryer Poranny” od szeregu tygodni niezmieszka na ostatniej kolumnie ręką barometru wojennego, gdzie słupek rtęzi raz jest wyższy, to znów niższy, stosownie do sytuacji na dalekim Wschodzie. Jak dotąd, słupek wciąż wskazywał stopień: „uspokojenie pokojowe”. Aż dopiero w poniedziałek redaktor Fryze zaryzykował słupek obwieścić „wojnę”. Oczko, kiedy cesarz nawet na to niewłaściwe po-

wiadomienie Warszawy nie pozwolił i barometr skosifikował. Dopiero we wtorek barometr „Kuryera Porannego” pokazał dumnie i nieustraszenie „wojnę”. Cenzor pod wpływem grozy wypadków, nawałnic spadających, skapitałował.

Jubileusz dziennikarza. Z Warszawy donoszą nam: Dnia 22 lutego redaktor „Kuryera Porannego”, Feliks Fryze, obchodził będzie 35-lecie swej pracy publicystycznej. Zrana odbędzie się uroczystość, wieczorem ucsta. Telegramy nadesłać należy pod adresem: Fryze, Warszawa.

Dobroduszność nożowców warszawskich. — „Goniec Warszawski” opisuje następującą przygodę z bruki warszawskiego:

Pan P., młody literat warszawski, wracając około godziny 9 w nocy s romantycznej eskapady włóczył się w okolicy, natychmiast nagle poszła s bą przyspieszone kroki, a po chwili doszły do uszu jego następujące słowa:

— I... I... panie ładny, panie długi! co pan tak prędko szwasa, jak karetka?

Pan P. obejrzał się i ujrzał nabrzonego w kij sekasy draba, co świadczyło niebawem pochlebnie o pokojowych zamiarach pytającego.

Wkrótce wywiązał się następujący dyalog:

— Nie strachaj się pan, panie brunciek, chciałem zapytać kogoś gozina?

— Oj, bracie, jakis ty głupi. Czy myślisz, że gdybym miał zegarek szedłbym wtedy?

— He, he... Pewnie, że racja — szmiał się drab wesóło, a wojowalczy jego nastrój rozwiał się nagle.

— To ty, nieponiu jeden, chciałeś mnie może przekuć, a kłóży przyjechał cię opatrzyć, kiedy ci nożem pokraja?

— E... to pan doktor z „Pogotowia” — gadał tak odważnie No, to daj pan rękę i szcga.

Podali sobie dłonie i roztarli się w przykładnej szcga.

Wypadek powyższy świadczy korzystnie o popularyzacji i sympatii, jakimi w „sferach nożowniczych” cieszy się instytucja „Pogotowia ratunkowego” w Warszawie.

Sieroszewski o Japonii. Znany pisarz Sieroszewski powrócił właśnie z Japonii do Warszawy i opowiadał na progu domu swego spotkanie z „dziennikarzem”, który już czekał na „interview”, czyli, jak mawia Warszawianin, wywiad dziennikarski. Sieroszewski w rozmowie z owym dziennikarzem, a mianowicie ze współpracownikiem „Kuryera Warszawskiego”, zaznaczył prawdziwie, że był w Japonii tylko dla celów naukowych, ale mimo to uważał, że szereg zajmujących i aktualnych spostrzeżeń. Sieroszewski stwierdził przedewszystkiem, że w Japonii uważano go za osobę politycznie podejrzaną, co przypłacił należało temu, że przybył z Rosji. Mówiąc następnie o usposobieniu Japończyków wobec Europejczyków, nawiązał do Sieroszewskiego wrogów. Związane Rosjanina uważa Japończyk za wroga diabelskiego, a nawet już i na Anglika patrzy z nieufnością. Na pytanie dziennikarza w sprawie przesadnego szowinizmu Japończyków, odpowiedział Sieroszewski:

— Wogół ta cała śmieśna egzotyczność, do jakiej nas przyzwyczaili różni niepowołani powielacze i obelżalni dziennikarze hipertrofią fantazji podtrzymują, jest bardzo operetkową w zestawieniu ze stosunkami faktycznymi. W ciągu lat 30 społeczeństwo japońskie istotnie tak dojrzało, że trochę dłużej przebywanie w nim Europejczyka całkiem odbiera ochotę do patrzenia na tubylcy przez ramie, a już najmniej do pogardliwego traktowania go.

Z Wiednia pisać nam: W niedziele d. 21 b. m. odbędzie się w sali Boesendorfa koncert na dochód kościoła polskiego w Wiedniu, urządzony przez komitet pań. W koncercie wezmą udział: artysta Burgteum, Korf, pianista Konstanty Przewłocki, Helena Rusakowska z Warszawy, Alicja Stadler, śpiewak Ulanowski oraz śpiewaczka Olga Türk.

Japońscy studenci w Wiedniu nie zostali dotychczas powołani do broni, ponieważ rząd japoński nie uważa za stosowne, aby przywrócić naukę. Wprawdzie w Wiedniu jest sześciu kilkunastu studentów japońskich, na uniwersytecie, technice i akademii rolniczej, ale i tych kilkunastu każdy rząd europejski z pewnością odzyskałby w mundury. Ale Japonia jest państwem azjatyckim.

Dowodzą floty japońskiej. O kierujących marynarką japońską osobistościach podają niektóre szczegóły dzienniki angielskie, będące w tym wypadku dobrym źródłem, gdyż wielu oficerów marynarki japońskiej kształciło się w Anglii. Na czele ministerstwa marynarki stoi admirał J. Amamoto, o pierwszorzędnej fachowości, którego nazwisko odgrywało się niebawem wymieniane w biuletynach wojennych, gdyż Jamamoto nie objął żadnej komendy. Dowództwo spoczywa w rękach wiceadmirała Togo, który jako kadet na pokładzie okrętu szkolnego przybył do Londynu. Studya wyższe odbył w słynnym kolegium marynarskim w Greenwich. Togo, który odznaczył się w wojnie japońsko-chińskiej, liczy 55 lat życia. U boku jego stoi jako szef sztabu kapitan Saimamura, który do niedawna dowodził okrętem wojennym „Hatsuse”. Dalej wymieniali dzienniki jako teglego wodza wiceadmirała Kanimura, który również odznaczył się w wojnie z Chinami. Kanimura był następnym szefem Akademii Marynarskiej, ale zrezygnował z tej posady, aby wziąć udział w wojnie. Kanimura objął dowództwo nad 6 krążownikami, które pod jego osobistym kierownictwem uzbrowiono w Anglii. Z komendantów dywizji mają znaczenie zastępcy wiceadmirałów: Dewa, Urgan i Hassita. Nie należy zapominać także o admirałach Ito, który dowodził w wojnie z Chinami słabą wówczas flotą japońską i odniósł znaczne zwycięstwa. Admirał Ito jest imieniem słynnego polityka hr. Ito, zwanego Bismarckiem japońskim.

Zderzyły się wczoraj, jak z Wiednia donoszą, dwa pociągi towarowe na stacji Podleszchach; 4 wagony przewrócone, 1 maszynista lekko ranny.

Katastrofa okrętowa. Angielski okręt transportowy „Geoman”, nadawany solą, rozbił się koło Kaikutty. 10-ciu marynarzy utonęło, brak 72. Inni ocalali.

Uwzględnienie posła. Z Soboty (Marty-Teresopol) donoszą: Wczoraj w hotelu uwiezione tu ścieganie listami goźmi byłego posła, Horwata, oskarżonego o defraudację.

Anarchista profesorem. Jak donoszą z Budapesztu, znany teoretyk anarchizmu i filozof Eugeniusz Schmidt, żyjący w Budapeszcie, wezwany został do objęcia katedry na uniwersytecie w Tybingie (Tübingen). Schmidt w młodości swojej był katektrycznym dywizyjną na prowincji i nie ukazywał nawet szkoły dydaktycznej. Przed kilkun laty jedna z Akademii niemieckich rozspłała konkurs na rozprawę o Kanceli. Schmidt wziął udział w tym konkursie i otrzymał pierwszą nagrodę. Skutkiem tego odznaczenia otrzymał posadę nadzyciela w szkole realnej.

ale wkrótce stracił ten urząd z powodu swoich planów anarchizacyjnych. Osiedlił się w Budapeszcie i od tego czasu ogłosił cały szereg pism filozoficznych i socjalno-politycznych.

Ślub nawet odbył się wczoraj w Warszawie w wieloletnim. W Berlinie na ślub aktorki Róży Poppe z dyrektorem Lewym przybył tysiącyśm tłum białych, chcąc się koniecznie dostać do świątyni. Polcey konna i piesza mogła z trudem tylko utrzymać porządek. Mnóstwo omdlałych kobiet wynosono z kościoła, a mimo to u bram stała nadobna pęd prawdziwej walki, byle dostać się do środka. Właściciele kart wstępu darownie prosiły o zastąpienie im miejsca. W świątyni panie stawały na ławkach, aby widzieć pannę młodą. Przed ołtarzem kościelny porwał krasoła na tłoczące się kobiety.

Czwarta klasa na kolejach w Rosji. Według doniesień pism rosyjskich, w tych dniach ministerium komunikacji nrociayło szczegółowe opracowanie przepisów o przewozie pasażerów klasą IV. Ministerium usnało za konieczne wprowadzić na wszystkich liniach wagony czwartej klasy, a do roku przyszłego doprowadzić ich tabor do 7 tysięcy. Środek ten, czyniący przejazd kolejami dla ludzi biednych dostępniejszym, jest bardzo pożądanym. Czyż nie byłby już czas najwyższy, aby wozem Prus i Rosji także i austriackie zarządy kolejowe pomiały o tam humanitarnem udogodnieniu?

Pożar w Baltimore powstał w niedziele rano. Mianowicie publiczność, dająca o goda. 11 do kościoła, natychmiast silny wybuch, po którym wkrótce nastąpiły dalsze. Publiczność spogładała na niebo, sądząc, że to może grzmoty, gdy z pewnego składu chemicznego buchnął obłaz syp dymu i ognia. Silny wicher szarzał rozniósł w dal iskry i głównie, skutkiem czego pożar szybko warował, rozszerzając się ku portowi. Wobec morza ognistego straż pożarna była bezbroną. Okazało się, że hydrantów było za mało, a aresztą wapas wody wyzerpano do wieczora. Zaraz prawie po wybuchu pożaru straż ogólna zażądała od burmistrza powołania na wyłączenia dynamitu w powietrze niektórych domów, aby ogień tym sposobem zlokalizować. W niedziele około południa wysadzone w powietrze 50 domów, do czego użyto 3000 funtów dynamitu. Ale i to na nie nie miało żadnego. Ogień płynął jakby obryzany falą płonącego potopa. Cała noc a niedzieli na poniedziałek ludność spędziła na ulicach. Płonienie wznosiło się stopami na 200 stóp wysokości, a orkan unosił całe belki, jak płonące żłbki słomy. Obryzmy domy o kilkunastu piętrach, tak zwane „drapacze nieba”, paliły się jak słomiane chaty. Przybyłe osobami podciągami straż nie mogły podoleć rozsławianemu żywiołowi, zwłaszcza, że druty przewodów elektrycznych zostały zerwane na ziemi i powikławszy się, wydzielały prąd o nadzwyczajnie silnem napięciu. Znaczną liczbę strażaków, porażonych prądem elektrycznym, odwieziono do szpitala. Wszyscy z paradowaniem życia brali udział w ratunku. Polcey z zimną krwią wynosiła ze składów dynamit i proch, a na dachach szpitali służba pod kierunkiem lekarzy dawała iskry płacząc i złościła je wodą. Inni ludź szyni, nie wiadomo jeszcze, a w szpitalach znajduje się tylko 75 osób rannych. W bankach ocalali pieniądze w kasach ogniotrwałych.

Dziecko jako pospieszna posyłka. Wyjątkowa posyłka kolejowa nadeszła w tych dniach do Breun, miejscowości eskiej, a mianowicie jednoroczne dziecko, starannie obwinione, nazięne w Dreźnie jako posyłka pospieszna. W Dreźnie zmarła matka dziewczęcia, pochodząca z Breun, a dziecko, nie wiedząc, co posad z osieroceniem dzieckiem, odesłał je w ten sposób do krowych. Służba kolejowa zajęła się tą posyłką bardzo gorliwie, a w Breun krewni natychmiast zgłosili się po nią.

Klub słowiański zaprasza członków swoich na odczyt p. Leptego p. t. „Tworzenie Łysenki i jego jubileusz”, jutro w sobotę o g. 8 po południu (Rynek 18).

Na sprawozdanie zwłok Juliusza Stowickiego uchwały subwencye: Rada miasta Sokala 10 K, Rada powiatowa w Białej 40 K. Rada miasta Podgórze 25 K do rak akademickiego komitetu sprawozdania.

„Eleuterya” urządziła w sobotę 19 b. m. w sali przy ulicy św. Tomasza 1 (3 i 1 piętro) zabawę taneczną. — Początek o g. 8 wieczór. Stronę spacerowe.

Obwieszczenie. Ministerstwo wojny rozporządzeniem z dnia 16 grudnia zarządziło, co następuje: Oficerowie rezerwy i rezerwicy (urlopnicy), którzy zamierzają odbyć ćwiczenia wojskowe przy wyższych komendach wojskowych w służbie odbywaną na swych własnych samochodach lub rowerach motorowych, mają zgłaszać się w powiatowej komendzie uzupełnienia najpóźniej do końca b. m. pisemnie lub ustnie, opisując dokładnie system i wydajność (chryzość i wytrzymałość) samochodu, jakoteż oszacujmy, czy motorowy samochód należy do rezerwy wojska lub obrony krajowej. Koszta transportu i utrzymania motorowego, jakoteż kosztu transportu samochodu ponosić będzie skarż wojskowy. Tytułem kosztów za zużycie paliwa będzie skarż wojskowy od samochodu 30 K, opow motorowego 6 K dziennie.

Doświadczenia z balu majstrów krawieckich w Krakowie za karty wejścia wraz z nadatkami wyniosł 2126 K 67 h. Wydatki 1816 K 24 h. Reszta 821 K 43 h rozdzielona została pomiędzy podpalających majstrów, wdów i sierot po majstrach krawieckich.

Składki. Dla Tow. „Szkół ludowej” złożył p. A. T. 11 K 40 h, zebrane w Lenczach na pikniku.

Uniwersytet ludowy im. Mickiewicza. W sobotę: Dr Jerzy Żukowski: „Historia sztuki starożytnego wschodu”.

Repertuar Teatru miejskiego. W sobotę: „Interes przedewszystkiem”, komedja w 3 aktach Oktawiana Mirbeau.

W niedziele popołudniu: „Kopciuszek”; wieczór: „Interes przedewszystkiem”.

W poniedziałek: Koncert Ernesta Van Dycka.

Repertuar Teatru ludowego. W sobotę: „Porwanie Sabinek”, komedja w 4 aktach Schoenhana.

W niedziele po południu: „Takich więcej”, komedja w 2 aktach W. Wdowiślewskiego i „Awantura przy ulicy Floryjańskiej”, krotkowila w 2 odsłonach; wieczór: „Porwanie Sabinek”.

Z kalendarza. W sobotę 13 lutego: Juliana m. i Katarzyna Bici; w niedziele 14 lutego: Walentyna kapłm.; w poniedziałek 15 lutego: Faustyna i Jow. m.

Z krakowskiego obserwatorium. Dnia 11-go lutego termometr doniósł o + 0,8 do + 9,7 C.; barometr do wieczora opadł, w nocy szybko podniósł się.

Dnia 12-go lutego o godzinie 7 rano stan barometru 782,8 mm, termometru + 2,2 C.; wiatr zachodni.

Gabryelski (Kraków) kupuje, sprzedaje i najmuje — fortepiany, pianina, harmonie i pianole — krajowe i zagraniczne — nowe i przegrane — za gotówkę i na spłaty — bez zaliczek.

Ostatnie wiadomości.

— Poseł Wojciech Korfanty, reprezentujący w parlamencie niemieckim okręg śląski k a-

ławieki, wybrany został w śróde w okręgu po- znańskim śródsko-śremskim także posłem do Sejmu pruskiego. Okręg to zupełnie pewny i taki rezultat wyborów był do przewidzenia. Na p. Korfańskiego oddano głosów 338, na przeciwni- ka Niemca głosów 95. Seceasy ugodowców polskich, które się obawiano, nie było, tylko 8 wyborców polskich wstrzymało się od głosowania.

— Komitet wykonawczy młodoc se- ki odbył wczoraj pod przewodnictwem dra Skar- dy posiedzenie, w którym wzięli udział także czo- syce posłowie z Moraw: Sillenji, Vyhodli i Zauske. Po przyjęciu do wiadomości oświadczenia członków komisyi parlamentarnej uchwały komitet jednomy- ślnie wytrwać na swem dotychczasowem sta- nowisku.

Kronika lwowska.

Lwów, 12 lutego.

Prof. Balcer, znakomity historyk, osobistość tak do- brze znana w naszym społeczeństwie, jako autor „Odpowiedzi Mommentowi” i obrońca praw naszych w sprawie o Moraskie Oko, otrzymał tytuł radcy dworu.

Wiadomości osobiste. General Heraschmann, prezes rządowych teatrów warszawskich, wyjechał wczoraj po dwudniowym pobycie we Lwowie. Nie- sachwycony wcale operetką lwowską, wyrażał się wy- prout entuzjastycznie o dramacie naszym. Był o- becny na cawikowym przedstawieniu „Mieszczan” Gorkiego i wobec dyrektora p. Pawlikowskiego wy- raził się nader pochlebnie o naszych artystach, a specjalnie o pp.: Solskich, Kamińskim, Gostyńskiej, Feldmanie, Bednarzewskiej, Popławskiej i in. O- świadczył, że gdyby dramat lwowski objęła się mógł s „Mieszczanami” pierwszorzędne sceny Europej- skie, toby niesławnie wszędzie gorąco był przy- mowany.

Pogrzeb ś. p. Józefa Daniluka odbył się we śróde przy udziale kilku tysięcy ludzi, przeważnie ze sfer robotniczych. Orszak żałobny otwierały zastępy Towarzystwa „Gwiazda” i ruskich rzemieślników, „Zorza”; seceasy drukarni Staurupigla- nej nieśli wieniec z wstęgiem o barwach ruskich, za nimi postępował chór stowarzyszenia „Zorza” i duchowieństwo obrządku grecko-katolickiego. Za tru- mieną szła liczna rodzina i olbrzymi zastęp publi- cności. Partya socjalno-demokratyczna wzięła gre- mialny udział, przybyła także spora garstka towa- rzyszów broni w powstaniu z r. 1863. Zwłoki ś. p. J. Daniluka złożono na cmentarzu Łyczakow- kiej w pobliżu mogiły ś. p. Antoniego Mańkowskiego, który wspólnie z Danilukiem organizował ruch ro- botniczy we Lwowie. Nad mogiłą przemówił naj- pierw, imieniem uczestników powstania z r. 1863, p. Drągowski. Imieniem partyi socjalno-demokraty- cznej przemówił radca p. J. Hudec, podnosząc nie- spożyte zastępy Daniluka dla sprawy robotniczej.

Z lwowskiej Rady miejskiej. Na wczorajszym posiedzeniu Rady miasta zatwierdzono ostatecznie spra- wę budowy studni Małki Boskiej, powierzając wy- konanie projektu inżynierowi Łużickiemu. Dalej Rada uchwaliła wniosek nagły dra Rutowskiego, aby u- poważnić prezydenta do wypłacenia zaliczek i za- pomóg urzędnikom i sługom miejskim, przysługujących budżetom. Inicjatywa tego wniosku wyszła od człon- ka komisyi budżetowej p. Hudeca.

Pod budowę kościoła uchwalono odstąpić 00. Re- demptorystom grunt u wsięgu ulicy św. Zofii i Dwor- nickiego, pod warunkiem, że kościół będzie wybu- dowany do lat 6-6-6, że w razie kasaty mury przejdą na własność miasta.

Ruski hotel we Lwowie. Przed kilku laty za- wieszane we Lwowie Towarzystwo „Ruska Hostyn- nica” zakupiło od p. Tadeusza Barańskiego znajdu- jącego się na rogu ulicy Piekarskiej i placu Bernar- dyńskiego „Hotel Krakowski” i zamierza urządzić w nim ruski hotel wraz z restauracją i kafełkiem.

Aresztowanie lichwiarza. Z polecenia sądnego śledczego aresztowano niejakiego Juliusa Neuwalta z powodu lichwy, którą aresztowany uprawiał, po- dającą pieniężne oficerom kawalerji i „złotej młodzieży”.

Na groble żony na cmentarzu Łyczakowskim sa- strzeżili się dziś w południe Kazimierz Stroka, urzę- dnik pomocniczy krajowej dyrekcji skarbu. Zna- leziono przy nim fotografię jego i jego żony i adres. Pracownicą samobójstwa była prawdopodobnie tę- sknota za żoną. Samobójca liczył 34 lat.

Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie zosta- je rozbierany, a oprócz tego poszukuje Wydział krajowy na drugi zakład dla umysłowo chorych w zachodniej Galicji około 100 morgów ziemi w po- bliżu miasta powiatowego i kolei żelaznej. Zakład w Kulparkowie kosztuje rocznie 500 000 k. Planu wygotował inżynier Wydziału krajowego p. Adolf Kamiennobrodski, a nadzór poruczone komite- towi, w skład którego wchodzi: szef departamentu sanitarnego p. Mieczysław Onyszkiewicz, inspektor szpitali dr Stella-Sawicki, protomedyk dr Merono- wicz, dr Wiktor Opolski, emier, radca budowlentwa p. Brannusis i dyrektor zakładu kulparkowskiego dr Koblberger.

Tyfus plamisty. Lwowskie dzienniki donoszą, że we wsi Sroki, powiatu lwowskiego, wybuchł tyfus plamisty.

Repertuar Teatru lwowskiego.

W sobotę: „Luiza”, opera Chaperdienta.

W niedzielę po południu: „Postanie nr 6666”; wie- czór: „Poniedziałek karnawałowy” Hartlebena.

W poniedziałek: „Luiza”.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „N. Reformy”

z dnia 12 lutego.

Zatrzymanie rezerwistów.

Budapeszt. Niektóre pisma budapeszteńskie donoszą, że wkrótce ukaze się rozporządzenie ministra wojny, według którego wszyscy powo- łani pod broń rezerwisi zapasowi zatrzy- mani będą w szeregach do 1 października, przez co komplet armji będzie niezale- żny od biegu spraw parlamentarnych. Rezer- wiści ci pozostaną w szeregach nawet w ra- dzie, gdyby ustawa rekrutacyjna została uchwa- lona.

Bunt w niemieckiej Afryce.

Berlin. „N. d. allg. Zeitung” donosi na pod- stawie otrzymanego telegramu, że gubernator Kamerunu hr. Pueckler w walce został zabity przez zbuntowane plemiona afrykańskie.

Dobry polów.

Salonika. — Władze ciowe przytrzymały tu przesyłkę 150.000 nabojęw do karabinów mau-

serowskich i kilka tysięcy rewolwerów prze- znaczonych dla Macedonii.

Demonstracje republikańskie.

Madryt. Przyszło tu do demonstracji repu- blikańskich. Za wygłoszenia podburzających mów uwięziono 4 posłów. Tłum usiłował aresztować ich, nie dopuścił jednak do tego żandarmerja. W Barcelonie zaszły również demonstracje republikańskie.

Wojna.

(Telegramy „N. Reformy” z 12 lutego.)

Bern. Biuro międzynarodowego sądu rozjem- czego ogłasza, że zamierzono poczynić kroki w celu nakłonienia stron przeciwnych do zała- twienia sporu na drodze rozjemczej, lecz za- niechało tego zamiaru, ponieważ dziś tylko in- tervencya mocarstw jakikolwiek skutek wydać- by mogło.

Berlin. Japoński poseł w Petersburgu przy- był tutaj dzisiaj z rana.

Berlin. Niemiecki krążownik „Hansa”, który wczoraj przybył do Czufu, odszedł dzisiaj do Portu Artura, aby zabrać na pokład niemiec- kie kobiety i dzieci.

London. Słychać, że król Chrystyan duński przed wybuchem wojny ofiarował swoje pośre- dnictwo tak Rosji jak i Japonii.

London. „Biuro Reutersa” donosi z Glas- gowa, że rosyjski rząd kazał wstrzymać wysiłki węgla do Azji wschodniej.

Petersburg. Główny zarząd telegrafów wstrzy- mał przyjmowanie depesz prywatnych przez linię telegraficzną na Syberji, bo linia ta po- trzebna jest dla depesz urzędowych. Depesze prywatne idą przez Kaukaz i Persję.

Petersburg. Carowa-wdowa wydała rozkaz do Towarzystwa Czerwonego Krzyża, aby ran- nym w wojnie udzielano pomocy. Do służby przy Czerwonym Krzyżu zgłosiło się tyle ochotników, że dalsze zgłoszenia nie są przyjmowane.

Petersburg. Banki tutajse utworzyły sy- ndykat, celem podtrzymywania kursów.

Dama petersburska, idąc za przykładem Moskwy, ofiarowała 1 1/2 miliona rubli na Czer- wony Krzyż.

Petersburg. „Ruskij Inwalid” donosi, że szef sztabu namiestnika Aleksiejewa, generał major Pflug, zamianowany został generałem kwater- mistrzem sztabu połowego namiestnika.

Tokio. Japonia urzędowo wypowiedziała wojnę Rosji (Trochę za późno! Przyp. Red.).

Car rozstrojony.

Frankfurt n. M. „Frankfurter Ztg.” ogłasza wiadomość nadesłaną jej z Petersburga, że car Mikoj jest bardzo rozstrojony i rozdrażniony ostatnimi wypadkami. Cesarz podejrzewa, że otoczenie i ministrowie mylnie go informują o bieżących wypadkach i sprawach państwowych. Charakterystycznym jest zamiar pewnych koł rosyjskich podburzenia cara przeciwko Niemcom i zwalenia odpowiedzialności za ostatnie wypadki na cesarza Wilhelma. Niemcom zarzucają, że ich polityka nie była szczerą wobec Rosji, że oni to nakłaniali gło- wnie Rosję do nowych zaborów we wschodniej Azji.

Drugi raport Aleksiejewa o stratach rosyjskich.

Petersburg. Telegram namiestnika Aleksie- jewa do cara brzmi:

Okręty „Carewicz” i „Pallada” zostały dnia 9 b. m. przewiezione z powrotem do portu. — „Retwizan” ma kilka luk, które obecnie zaty- kają. Naprawa pancerników jest robotą skom- plikowaną, której ukończenie tró- dno oznaczyć. Okręty „Pallada” i „No- wik” zostały przewiezione do doków i mojem zdaniem, naprawa ich po- trwa dwa tygodnie. Wszystkie inne ok- ręty, które brały udział w walce z dnia 9 i doznały uszkodzeń, zostały dnia 10 b. m. przewiezione do portów dla wyła- dowania węgla. Potrzebne naprawy — jak się spodziewają — będą w trzech dniach (!) ukończone. Raniony lekko pułkownik artyler- yji marynarki Zajackowski i majtek Petrof wkrótce wyzdrowieją. Z ciężko rannych pod- oficerów 4 zmarło, 4 inni znajdują się na dro- dze do wyzdrowienia. Wielka część rannych przypada na krążownik „Pallada”. Przyczyna leży w zatruciu przez gazy, powstałe podczas eksplozji torpedowców, które były napełnione melinitem. Wszyscy ranni znajdują się pod troskliwą opieką. — Dnia 10 b. m. rekognos- kowanie zapomocą krążowników trwało dalej, przyczem nie natrafiono na żaden okręt nie- przyjacielski.

Flota bałtycka w drodze do Azji.

Szczecin. Na wyspie Rugii widziano dziś siedm rosyjskich okrętów wojennych, płynących pełną siłą parą ku zachodowi.

Kiel. Rząd rosyjski zgłosił tu 15 okrętów wojennych do przejazdu przez kana- łim Wilhelma, łączący Bałtyk z mor- zem Północnem. Jest to rosyjska eska- dra bałtycka, którą wysłano na wody azyatyckie.

Spodziewana druga bitwa morską.

London. Według najnowszych doniesień z Tientsinn, flota japońska wyruszyła naprze- ciw nadpływającej z południa rosyjskiej flocie morza Śródziemnego, która ma się znajdować już w pobliżu wysp Amoj i Formoza.

Bombardowanie portu Hakodate.

Berlin. „Standard” donosi z Tientsinn: Kra- ży tutaj pogłoska, że 5 rosyjskich krążowni- ków wyruszyło we wtorek z Władywostoku i rozpoczęło bombardowanie Hakodate. (Hako- date jest portem japońskim, położonym na po- łudniowym wybrzeżu japońskiej wyspy Jesso, na tym samym prawie równoleżniku, co Włady- wostok, na wschód od tego miasta. Przyp. red.).

London. Z Tientsinn telegrafują do „Mor- ning Leader”, że pięć rosyjskich okrętów wo- jennych zbombardowało miasto portowe japoń- skie Hakodate. — Skutek bombardowania był straszny, miasto leży w gruzach. (Hakodate jest stolicą prowincji japońskiej Osima na wy- spie Jesso, liczy 78.000 mieszkańców i posiada port otwarty dla wszystkich narodów).

Mobilizacja Rosji.

London. „Times” donosi, że rząd rosyjski po-

wołał pod broń 40.000 rzerwistów. 9000 ludzi i 4000 ton zapasów wojennych czeka w Sewastopolu na okręty transportowe.

Ruchy wojsk rosyjskich.

Port Artur. Trzecia, czwarta i piąta bryga- da piechoty rosyjskiej stoi wzdłuż kolei na przestrzeni 40 mil angielskich od Haj-czeng. Trzy baterje artylerji stoją w Kinczen. — W Niuczwanu objął dowództwo nad tamtej- szą załogą rosyjską, składającą się jedynie z 355 żołnierzy 15 puiku syberyjskiego, mieśco- wy konsuł rosyjski.

Petersburg. Wojsko rosyjskie wkroczyło do Niuczwanu, aby bronić tego miasta przed spo- dziewanym atakiem japońskim. Flota japońska krąży przed Portem Artura, gdzie ka- żdej chwili spodziewają się ponownego bom- bardowania. Komendant twierdzy rozkazał zbuz- rzyć wszystkie większe gmachy, aby nie na- twiży celowania flocie japońskiej.

Mobilizacja marynarki w Danii i Norwegii.

Berlin. Do „Voss. Ztg.” donoszą z Kopen- hagi: Wielkie wrażenie wywołał tutaj przy- gotowanie do mobilizacji marynarki duń- skiej. Kierującą osobistością tomacza, że Dania zachowa zupełną neutralność, nawet gdyby przyszło do wojny między Rosją a Anglią i nie będzie przeszkadzać przejazdowi ich statków wojennych. Gdyby atoli między temi państwami przyszło do starcia na wodach duńskich, mu- siałaby Dania zaprotestować prze- ciwko temu i wystąpić z pogotowiem wojennem. Pancerniki duńskie: „Helgoland”, „Odin”, „Skjöld” już od kilku tygodni stają w porcie Kopenhagi gotowe do wyjazdu.

Z Chrystianii donoszą, że rząd norweski gotuje się do obrony miasta Christiansund, któ- rego ufortyfikowanie jest już ukończone. Flota norweska będzie w tej chwili mo- bilizowana, gdyby „jakieś mocarstwo euro- pejskie” wnięsało się do wojny japońsko-ro- syjskiej.

Przerwane kable.

Petersburg. Rosyjska Agencja telegraficzna donosi: Podług doniesień sztabu generalnego rosyjski agent wojskowy w Chinach donosił, że kabel pomiędzy Władywostokiem a Nagasa- ki jest przzerwany, tak samo linia telegra- ficzna pomiędzy Seul i Masampo, oraz pomię- dzy Seul a Gensan. Z powodu wątpliwych wiado- mości, rozpowszechnianych przez agencje telegraficzne o walce morskiej pod Czemulpo i rzekomem lądowaniu Japończyków na Korei, oraz o zajęciach na Korei, w Mandżurji itp. ogłasza sztab generalny, że dotychczas nie o- trzymał żadnego potwierdzenia tych wiadomości.

Echa bitwy w Porcie Artura.

Berlin. „Vossische Ztg.” otrzymała wiado- mość z Jokohamy, że kilka rosyjskich okrę- tów, uszkodzonych w bitwie pod Portem Artu- ra, zatonało.

Berlin. O walkach przy Porcie Artura do- noszą jeszcze:

Rosyjskie okręty „Retwizan”, „Pere- swiet”, „Połtawa”, „Pobieda” i „Ca- rewicz” i rosyjskie krążowniki „Askold”, „Bojan”, „Dyana”, „Pallada” i „Boja- ryń” znajdowały się poza Portem Artura, gdy w nocy z 8 na 9 b. m. pojawiła się główna flota japońska i wykonała atak na rosyjską eskadrę. Atak był bardzo gwałtowny. „Care- wicz”, „Retwizan” i „Bojaryń” trafio- ne zostały i poczęły tonąć. Z trudem ty- lko zdolano je przyciągnąć do przystani. Ro- syjski admirał poniósł śmierć. Dnia 8 b. m. rano toczyła się ponowna walka.

Paryż. Depesza, jaką otrzymał „New York Herald”, donosi, że torpedowce japońskie przy- swym ataku na flotę rosyjską w Porcie Artu- ra używały sygnałów rosyjskich, wskutek czego Rosjanie w pierwszej chwili wzięli je za własne torpedowce i wcale do nich nie strzelali.

Berlin. Do „Vossische Zeitung” donoszą z Jo- kohamy:

Krają tu pogłoski, że Port Artura znajduje się już w rękach Japończyków. Urzędowie- nie jeszcze o tem nie doniesiono.

London. O bombardowaniu Portu Artura do- nosi „Daily Mail”, że strzały Japończyków u- szkodziły wiele domów. W mieście bardzo du- zo rannych i zabitych. Niższa część miasta nie jest uszkodzona.

London. Z Portu Artura donoszą, że władze rosyjskie obawiają się powstania ludno- ści chińskiej, która wskutek klęski floty rosyjskiej występuje coraz bardziej wobec Ro- syan i jest bardzo podniecona.

London. Z Nagasaki donoszą, że Rosjanie, obawiając się ataku floty japońskiej na mi- asto Dajny (w pobliżu Portu Artura), otoczyli przystań tamtejszą minami podwodnymi.

Berlin. „Local Anzeiger” zamieszcza wiado- mość z Tokio, według której w bitwie pod Portem Artura zginąć miał także jeden z ad- miratorów rosyjskich.

London. Nadeszła tu wiadomość, że w bitwie pod Portem Artura jeden z mniejszych okrę- tów japońskich zatonał, a drugi został uszko- dzony. Załogę pierwszego ocalono.

Okręty rosyjskie.

Kardis. Sądzą tutaj, że wszystkie wysiłki okrętów z węglami na zyczenie Rosji będą zatrzymane. Dwa okręty z węglami, znaj- dujące się już w drodze, miałyby zmienić kurs, ponieważ rząd rosyjski obawia się, że mogłyby się dostać w ręce Japończyków. Dwa okręty rosyjskie z węglami, które miały wyruszyć do Portu Artura, zostały już przez rząd rosyjski wstrzymane i nabyte przez Anglię.

Paryż. Torpedowce „Pistolet” i „Javelino” w Brest, oraz „Musket” i „Fronde” w Tulonie przygotowują się do wyjazdu do Azji wschodniej.

Port Said. Jeden z rosyjskich torpedowców, który wczoraj przybył do Port Said, jest tak uszkodzony, że będzie musiał 14 dni zatrzy- mać się dla naprawy.

London. Wszystkie okręty, idące po węgiel do Portu Artura, wstrzymał Japończyce. — Okręty już napełnione węglem miałyby zmie- nić kierunek swej drogi, aby uniknąć spotka- nia z Japończykami.

Zatopione okręty.

Petersburg. Rosyjskie ministerstwo mary-

narki otrzymało urzędową depeszę z Włady- wostoku, że wczoraj ujrano tam w pobliżu portu dwa handlowe okręty japońskie. Okręty te zabrano i zatopiono w pobliżu portu.

Manifestacje rosyjskie.

Petersburg. W Kijowie przyszło wczoraj ponownie do manifestacji patriotycznych, w których brali także udział uczniowie uniwer- sytetu oraz szkół elementarnych, którzy z mu- zyką i sztandarami przeciągali ulicami. Rektor uniwersytetu i kurator okręgu naukowego wy- głosili do studentów przemowę w uniwersyte- cie. O podobnych manifestacjach donoszą z Moskwy.

Pogłoski.

London. Wciąż jeszcze nadchodzą wiado- mości o rzekomem powtórne bombardowaniu Portu Artura przez flotę japońską, przyczem za- tonęły podobno znów 3 okręty rosyjskie, a gmach Banku rosyjskiego znacznie został u- szkodzony.

Japończycy na Korei.

London. Z Kobe donoszą do „Daily Express”, że pochod Japończyków przez Koreę odbywa się z nadzwyczajną szybkością i precyzją. — Wojska, które wylądowały w Gensan, złączyły się już z wojskami, wysłanymi na ląd z za- chodniej strony pod Pingyang. Wojska te sta- nowią poważne niebezpieczeństwo dla armji rosyjskiej, gdyż rzeczywicie zamierzała wy- ruszyć ku Seulowi, gdzie zagrażałyby jej bo- kom i linii etapowej.

Z tegosamych źródeł donoszą, że część floty rosyjskiej krąży po zatoce Peczili, aby zapo- biedz dowozowi węgla z Chin do Portu Artu- ra.

London. Z Kobe donoszą, że wojska japoń- skie, maszerujące do Seula, napotkały na o- pór ze strony Koreańczyków i że zniewolone były stoczyć potyczkę.

Entuzjazm w Japonii.

London. Japonia proklamowała wojnę już we śróde, w 2465 rocznicę wstąpienia na tron ce- sarza Jimu, protoplasty obecnej dynastji. Nie- bywały entuzjazm zapanował w Tokio i Jokohamie na wiadomość o zwycięstwach japoń- skich. Z wszystkich gmachów powiewają flagi japońskie i angielskie. Kilka tysięcy studen- tów i studentek urządziło we śróde wieczorem korowód z pochodniami pod pałac Mikada i gmach ministerstwa marynarki.

Straty Japończyków.

Petersburg. Generał sztabu marynarki dono- si, że, podług otrzymanych wiadomości, w wal- ce pod Port Artur 6 japońskich okrętów zosta- ło nieznacznie uszkodzonych. 50 Japończy- ków zabitych, 150 rannych.

Frankfurt (nad Menem). „Frankf. Zeitung” otrzymała wiadomość, że w pierwszej bitwie morskiej stracił Japończyce 2 łodzie tor- pedowe i 35 marynarzy.

Mobilizacja Japonii.

London. Do „Timesu” donoszą z Tokio, że mobilizacja armji japońskiej dokonuje się w na- dzwyczajnym porządku i ze zdumiewającą szyb- kością. Wszystkie komendy obwodowe spełniają świetnie swoje zadania, na dworcach, z których wywożą wojsko, panuje ruch ogromny, nieczem niezakończony. Dworce te przybrane w zieleni i chorągwie. Naczelne dowództwo nad armią japońską obejmuje generał Koda- ma, dotychczasowy szef general- nego sztabu japońskiego. Dowódcą I korpusu japońskiego jest generał Kuroki.

London. Admirał japoński Togo, który dowo- dził statkiem na Port Artura, skoncentrował obecnie całą swoją eskadrę, która obejmuje 6 wielkich pancerników, 6 krążowników pancernych, 4 niepancerne i znaczną liczbę torpe- dowców.

Essen. Piętnaście wielkich dział, wykonanych w fabrykach Kruppa dla Japonii, wysłano do Hamburga, skąd drogą na Amerykę odwiezio- ne zostaną do Japonii.

Japonia i Korea.

London. Dzienniki donoszą, że cesarz ko- reński przechylił się obecnie na stronę Ja- ponii.

Koło Czemulpo.

London. O walkach koło Czemulpo donoszą jeszcze:

Rosyjskie okręty „Warjag” i „Korejec” sa- me rozpoczęły walkę. Dnia 9 b. m., o godzi- nie 9 min. 30, „Korejec” rozpoczął mianowi- cie walkę z wielką liczbą okrętów japońskich. Japończyce odpowiedziały ogniem niezwykle silnym i zatopili oba okręty. Został także za- toniony rosyjski okręt transportowy „Sanga- ryń”. — Wśród załogi tych okrętów powstała istna panika. Większa część załogi zabito lub zatopiono. Niewielka część, która do- płyła do brzegu, została wzięta do nie- woli.

Wedle innej wersji, załoga „Korejca” wal- czyła z rozpaczą, a nie widząc ratunku, pod- pałiła go i wysadziła w powietrze. — Walce przypatrywały się okręty „Dalbot” (angielski), „Wiksbury” (amerykański), „Elba” (włoski) i „Pasqual” (francuski). Jak donosi „Express”, także tysiące ludzi przypatrywało się walce z przystani.

Wyjazd ambasadora rosyjskiego.

London. „Daily Mail” donosi, że ambasador rosyjski Rosen dopiero wczoraj wyjechał z To- kio na francuskim pocztowym parowcu „Ja- ra”. Zegnamo go z sympatją, a Mikado prze- stał mu bardzo kosztowne podarunki.

Neutralne państwa.

Konstantynopol. Porta oświadczyła, że rząd turecki zachowa neutralność w wojnie rosyj- sko-japońskiej.

Paryż. „Petit Journal” donosi, że projekt neutralności Chin wyszedł równocześnie i ze strony Niemiec i Stanów Zjednoczonych.

Waszyngton. Prezydent Roosevelt podpisał deklarację neutralności Stanów Zjedno- czonych.

Stanowisko posła koreańskiego.

Berlin. „Post” donosi z Petersburga: W o- gromnym ambarasie znajduje się poseł koreański

w Petersburgu. Jest bowiem zupełnie odcięty od swego rządu i nie posiada żadnych innych wiadomości, prócz tych, jakich mu dostarczają posłowie japoński i chiński w Petersburgu. — Ponieważ zostaje jednak z nimi na złej stopie, więc położenie jego nie jest do pozazdro- szczenia.

Rosja i Francja.

London. Donoszą tutaj, że Rosja wycofała załogę swoją z kilku fortów chińskiego, nad- brzeżnego miasta portowego Szan-hai-kwan. — Ich miejsce zajęć miało wojsko francuskie.

Paryż. Zajęcie fortów rosyjskich w Szan- hai-kwan przez wojsko francuskie tłumaczy „Temps” jako postąpienie legalne, a to na podstawie międzynarodowej umowy z 7 wrze- śnia 1901 r.

Paryż. Sfery półrządowe podnoszą silne wa- tpliwości przeciwko propozycji Stanów Zjedno- czonych, aby mocarstwa uznały całe teryto- rjum Chin za neutralne, gdyż tak pojęta neutralność Chin zwracałaby się przeciwko Rosji, operującej znaczną siłą zbrojną w Man- dżurji. Sądzą tutaj, że projekt Stanów Zje- dnoczonych będzie odrzucony.

Austria wobec Rosji.

Wiedeń. „Fremdenblatt” w artykule wstę- pnym występuje przeciw niektórym zagra- nicznym pismom, głównie rosyjskim i włoskim, które wypowiedziały obawę, że Austro-Węgry gotowe są skorzystać z zawiąki Rosji i na Bałkanie poczynić dla siebie zdobycze. „Frem- denblatt” wskazuje na porozumienie, istnie- jące w tej sprawie z Rosją i na oświadcze- nie ministra hr. Goluchowskiego, że Austro- Węgry nie myślą o żadnych zdobyczach na Bałkanie i że Rosja będzie dosyć silną, aby, mimo zawiąki w Azji, zająć odpowiednie sta- nowisko na Bałkanie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:

Michał Konopiński.

NADESLANE

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji).

Jedwab fularowy

od 60 ct. do str. 8-70 sa metr, na bluzki i suknie. Przesyłka do domu opła- cona i już ocalona. — Obfity wybór próbek na- tychmiast. 272 1 6

Fabrykant jedwabiu Henneberg, Zurich.

Pensjonat mój znajduje się obecnie przy ulicy Karmelickiej, L. 24. Pokoje wygodne, łaźnie. Ceny umiarkowane (zwłaszcza przy ugodzie na czas dłuższy, np. dla osób kształ- cących się, lub mieszkających stale w Krakowie).

A. Borońska.

WYPALONY ZNAK, NAKORKU.

przec

